

F. t. l. om åben uddannelse

re en geografisk spredning af uddannelsesstilbudde- ne. Desuden kan fjernundervisning gennem anvendelse af ny undervisningsteknologi fremme uddannelsesformer, der er i overensstemmelse med erhvervsaktives muligheder for at deltage i undervisning. Hvis der er tale om uddannelser med mange studerende, vil fjernundervisning baseret på ny teknologi eventuelt også kunne nedbringe undervisningsudgifterne på længere sigt.

Fjernundervisning kan midlertid kræve væsentlige investeringer både i undervisningsmateriale og udstyr, før undervisningen kan iværksættes, og kan måske kun betale sig, hvis flere institutioner samarbejder om fjernundervisningen.

Derfor ønskes der hjemmel til, at undervisnings- og forskningsministeren kan træffe nærmere bestemmelse om fjernundervisningen. Bemyndigelsen tænkes anvendt til at sikre, at investeringer i forbindelse med fjernundervisning bliver rentable, og at flere (små og store) institutioner kan deltage i et udviklingsarbejde om fjernundervisning. Samarbejdet kan f.eks. organiseres gennem en særlig statsvirksomhed for fjernundervisning.

Dele af fjernundervisningsprogrammerne vil formentlig skulle udvikles i et internationalt samarbejde bl.a. i EF-regie og nordisk regie, fordi udviklingsomkostninger for fjernundervisningsprogrammer af høj kvalitet kan være store. En eventuel statsvirksomhed vil på sædvanlige forretningsmæssige vilkår kunne indgå i et sådant samarbejde såvel ved medfinansiering af internationale udviklingsprojekter som ved direkte køb af udenlandsk udviklede kursusmateriale, der skønnes egnede til at indgå som led i et dansk tilrettelagt fjernundervisningsforløb.

Til § 8

Til stk. 1

Deltagerbetalingen har tre formål: For *det første* at finansiere en ekspansion af de erhvervsrettede, kompetencegivende voksenuddannelsesstilbud. Hensigten er både at etablere nye kompetencegivende tilbud, at sikre en geografisk spredning af tilbuddene baseret på nye undervisningsformer og at sikre flere adgang til tilbuddene.

For *det andet* skal betalingen sikre, at der bliver tale om seriøse tilmeldinger til de udbudte uddannelser/kurser.

Endelig skal deltagerbetalingen give mulighed for, at brugerne selv kan være med til at bestemme serviceniveau og standard i undervisningen. Bestemmelsen fastslår, at den enkelte institution selv fastlægger deltagerbetalingen, mens det finanslovbundne tilskud fastlægges i finansloven, jfr. § 5. Det betyder, at en institution både kan vælge at udbyde »billige« kurser med lav deltagerbetaling, f.eks. fordi der undervises på store hold, og »dyre« kurser med højere deltagerbetaling, f.eks. fordi der undervises på små hold. Søgnen til de enkelte tilbud vil så være en indikator for, hvad brugerne foretrækker. Systemet

239 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev. lovforslag)

muliggør også, at nye undervisningsformer baseret på fjernundervisning kan tages i anvendelse inden for samme tilskud, som ydes til traditionelle undervisningstilbud, men således at økonomiske forskelle ved forskellige undervisningsformer udlignes over brugerbetalingen.

Det er imidlertid ikke meningen, at en institution skal kunne udnytte deltagerbetalingssystemet vilkårligt til at finansiere uvedkommende formål. Derfor skal undervisnings- og forskningsministeren kunne fastlægge regler om deltagerbetalingen og om styrelsen af deltidsuddannelser og enkeltfagskurser, jf. § 10.

Normalforudsætninger om deltagerbetalingen vil indgå ved den årlige fastsættelse af takster i finansloven inden for de enkelte takstgrupper, jf. § 5, og der fastlægges ikke på forhånd et bestemt niveau for betalingsandelen. Netop fordi et deltagerbetalingssystem som det beskrevne er et led i regeringens ønsker om at afprøve nye brugerbetalingssystemer og at fremme erhvervsrettet, kompetencegivende voksenuddannelse samt nye undervisningsformer, er det vigtigt på forhånd at sikre fleksibilitet i ordningen.

Ved nogle af de uddannelser, der falder inden for ordningen, f.eks. merkonomkurserne, er der deltagerbetaling i forvejen. Ved andre uddannelser, f.eks. HD-uddannelsen, er der ikke betaling. Betalingsordningen vil betyde en samordning, således at der ydes tilskud og opkræves deltagerbetaling ved alle uddannelser og kurser, der er omfattet af denne lov. For 1989 vil forslaget til tilskudstakster på eksisterende uddannelser og kurser blive beregnet ud fra, at taksterne som normalforudsætning skal dække ca. 80 pct. af bruttoudgifterne. De forventede besparelser herved vil blive afsat på tilskudsrammebevillingen, som undervisningsministeren kan disponere inden for til erhvervsrettet voksenuddannelse. Besparelsen planlægges udnyttet til at sikre flere adgang ved eksisterende uddannelser/kurser, forsøgsmæssig etablering af nye tilbud og til udviklingsomkostninger af forskellig type.

Til stk. 2

Der kan i medfør af denne bestemmelse tilbydes deltidsuddannelser og enkeltfagskurser omfattet af denne lov efter Finansministeriets regler om indtægtsdækket virksomhed. Det betyder, at institutionen kan opkræve fuld deltagerbetaling, og at der ikke ydes finanslovbundet tilskud i medfør af forslaget § 5. Lovforslagets øvrige bestemmelser om godkendelse m.v. finder dog anvendelse. Godkendelse i henhold til forslaget § 2 er således en forudsætning for, at de studerende kan opnå en nationalt godkendt eksamen. Godkendelse er dog ikke nødvendig, såfremt institutionen allerede har fået tilladelse til at tilbyde den pågældende uddannelse eller kursus.

Bestemmelsen tager sigte på, at f.eks. virksomheder skal kunne købe kurser omfattet af lovforslaget til hold med medarbejdere mod fuld betaling.